

Ordføreren: Hvad det sidste Punkt angaaer, da er jeg i nogen Forlegenhed ved derom at udtale mig; thi den ærede Rigsdagsmands Stilling er ingenlunde consequent. I Begyndelsen af sit Foredrag udtalte han, at han ikke vilde badle Ministeriets Fremgangsmaade med Hensyn til dens Fortolkning af Loven af 8de April 1851, men til Slutningen syntes det, som om han vilde gjøre Retspunktet gjældende. Jeg troer ikke noksom at kunne gjøre opmærksom paa, at vi ikke her have Noget at gjøre med en Fortolkning af Loven af 8de April 1851, og man har saameget mere Grund til her at afsee derfra, som den ærede Rigsdagsmand behøvede, at han vilde gjøre dette Spørgsmaal til Gjenstand for særlig Forhandling senere, hvor det da vil vise sig, hvorvidt dette vil kunne føre til Noget. Jeg troer, at Loven af 1851 er ligefrem uanvendelig paa dette Tilfælde; men derom skal jeg nu slet ikke videre udtale mig. Jeg skal kun gjøre opmærksom paa, at hvis denne Lov ved en juridisk rigtig Fortolkning maa findes at være anvendelig her, saa kunne Vedkommende og Andre, som ere i samme Stilling som den omtalte Enke, gjøre deres Krav gjældende ved Domstolene; de behøve ikke og bør i mine Tanker ikke have Rigsdagens Understøttelse til at søge deres begrundede Ret gjort gjældende ad anden Vej end ved Domstolene, da der jo vil kunne gives dem fri Process osv., forsaavidt Omstændighederne maatte tale derfor. Men hvad det ærede Medlems Endringsforslag gaaer ud paa, er jo heller ikke at anerkende deres Ret, men at give ved en ny Lovbestemmelse Loven af 8de April 1851 Anvendelse paa dem. Saaledes har ogsaa den ærede Rigsdagsmand i en Deel af sin Motivering fremsat Sagen, og det er ogsaa dette Standpunkt, hvorfra Endringsforslaget maa bedømmes. I saa Fald opstaaer ganske naturligt det Spørgsmaal: Er der Anledning til nu efter 17 Mars Forløb at udbide Loven af 8de April 1851 udover de Grændser, som oprindeligt bleve ansætte for at være afflutne for den? Om disse Grændser ikke ere rigtigt afflutne ved Regjeringens Opfattelse, om Loven af 8de April 1851 virkelig skulde kunne gives Anvendelse paa det paagjældende Forhold, dette have vi vel at mærke ikke her med at gjøre. Lader

os ikke være uklare i denne Sag. Er Loven af 1851 anvendelig paa det paagjældende Forhold, saa behøves den ærede Rigsdagsmands Forslag ikke; er den ikke anvendelig derpaa, gaaer Forslaget ud paa en Udvidelse af denne Lov, saa spørger jeg: Er der nogen Anledning dertil? Det vil være i adskillige ærede Medlemmers Erindring, hvor gunstig Loven af 1851 var for Statens Fæstegods. Jeg havde, da Loven i sin Tid forhandlede, som Finantsminister, og da navnlig i det andet Thing, en temmelig haard Kamp at bestaae for at sætte Loven igjennem. Jeg lagde ingenlunde Dølgemaal paa, at det var en stor Gunst, der ved den blev viist Statens Bøndergods fra Regjeringens og Statsmagtens Side, en Begunstigelse, som ogsaa ene og alene kunde forsvares derved, at den for den største Deel af de Paagjældende var begrundet i ældre kongelige Tilfagn, der havde en saa bindende Kraft, at den lovgivende Magt maatte see at faae en Ende paa de Krav, der paa den ene Side maatte stilles, og som man paa den anden Side ikke havde tilstrækkelige Midler til at fyldestgjøre ad administrativt Vei. Naar der nu er Spørgsmaal om en Udvidelse af dette Forhold, da troer jeg, at man kan være rolig for, at Sagen i sin Tid fra Statens Side blev bedømt fra det gunstigste Standpunkt som vel muligt. Nu er der ikke Tale om eet eller to enkelte Steder, Sagen er ikke af en saadan Ubetydelighed, thi det fremgaaer af Motiverne, at det er 277 Td. Land, det dreier sig om. Om disse 277 Td. Land ere god eller daarlig Jord, fornaaer man ikke af Motiverne at bedømme, og der har ikke været nogen særlig Anledning for Udvalget til derom at søge Oplysning; thi det er vist nok, at selv om en Deel eller det Hele af disse 277 Td. Land maatte vise sig at være i og for sig af mindre god Bestaffendeb, faaer dette en ganske overordentlig relativ Betydning. Det maa kunne udøve en ganske overordentlig Indflydelse paa Salget af de paagjældende Skovdistricter, om disse Steder frabrages, thi, som allerede af den ærede Minister fremhævet, er det en overmaade mislig Sag at sælge en Skov med fremmede Beboere inde i samme. Jeg troer altsaa, at der er al mulig Anledning for Thinget til at vogte sig for her at gaae ind paa en Udvidelse